

Pernička, Radko Martin

Nově objevená lokalita u Šitbořic

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1965, vol. 14, iss. E10, pp. 360-361

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/109413>

Access Date: 04. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

šlo o kompaktní pohřebiště s uzavřeným obrysem) na plochu asi 60×100 m či o něco větší, což by znamenalo, že zde máme při dosud zjištěné hrobové hustotě nejspíše středně velké pohřebiště, čítající přes 150 hrobů. — Význam pohřebiště nově zvýšila skutečnost, že se s největší pravděpodobností podařilo odkrýt jeho mateřské sídliště. Toto sídliště spatřujeme v lokalitě objevené ve vzdálenosti asi 1,5 km, již je věnována následující samostatná zpráva.

R. M. Perničku

¹ SPFFBU E 7 (1962), 95—98. Srov. též Sborník ČSA 3 (1963), 162, a k některým drobným nálezům SPFFBU E 8 (1963), 138—140.

² SPFFBU E 8 (1963), 138ad., obr. 13 a 14.

³ *Ibid.*, obr. 14:2.

⁴ Srov. str. 358.

⁵ K tomuto nálezu srov. SPFFBU E 7 (1962), 98.

Bei den Ausgrabungen auf dem römervzeitlichen Brandgräberfeld bei Šitbořice im Jahre 1963 wurden 13 weitere Brandgräber (13—22 und B—D) entdeckt, die zu neuen Erkenntnissen über Problematik der Bestattungssitte der römischen Kaiserzeit beigetragen haben (siehe Abb. 8). Es handelt sich um 7 Urnengräber (Taf. VII: 2—5), 5 Brandgrubengräber und um eine symbolische Bestattung ohne irgendwelche Leichenreste. Aus den Urnengräber stammen bemerkenswerte keramische Urnen verschiedener Gattungen, welche dem 2. und 3. Jhd. angehören (Taf. VIII: 1, 2, 4—6), weiter wertvolle Metallbeigaben, wie z. B. ein zerdrucktes bronzenes Kessel aus dem Grab Nr. 19 (Taf. VII: 3), und andere Gegenstände. Von den Kleinfunden aus dem Raum zwischen den einzelnen Gräbern seien neue Relief-sigillata-Scherben hervorgehoben.

Auf Grund der Sonden A bis C, als auch anderer bisherigen Erkenntnissen, kann man voraussetzen, dass es sich da um ein mittelgroßes Brandgräberfeld mit mehr als 150 Gräbern handelt, welches in der ersten Hälfte des 2. Jhdts angelegt und etwa bis zum Ende des 3. Jhdts benützt wurde.

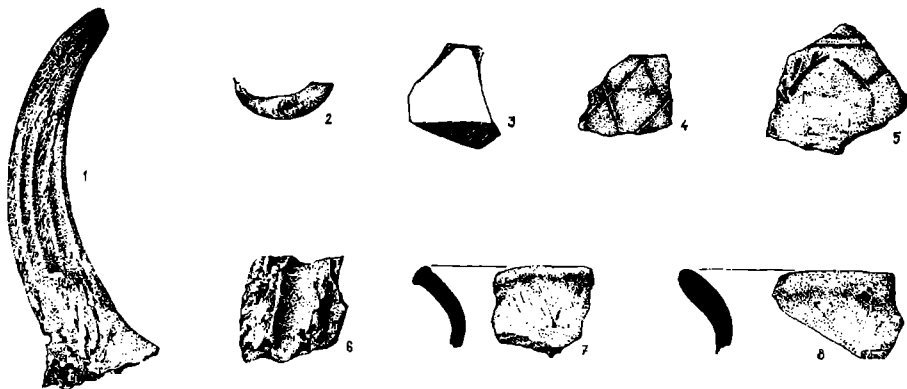
Nově objevená lokalita u Šitbořic

Na katastru Šitbořic (okr. Břeclav) se prováděly na jaře 1962 na některých nížeji položených polích JZD Šitbořice odvodňovací práce, při nichž byly vyrvány úzké hluboké příkopy pro kladení drenážek. V květnu bylo při hloubení příkopu blízko potoka naraženo na zvířecí kosti, které vzbudily pozornost některých dělníků. Část materiálu byla uložena v kanceláři JZD a o nález byla uvědomena katedra prehistorie filosofické fakulty UJEP v Brně.

Když se do Šitbořic dostavil referent, byly již přes deštivé počasí příkopy z velké části zaházeny zejména v nižších polohách. V rozbláceném terénu nebylo na provedení sondáže ani pomyslení a vedení JZD s dokončením prací pochopitelně velmi pospíchalo. Podle informací dělníků bylo možno snadno zjistit přibližné místo nálezů, kde referent ze zbytků vyházené hlíny vysbíral nepříliš početný soubor keramických střepů, úlomků kostí a kousků mazanice. Údaje dělníků o hloubce nálezů se však dosti rozcházelý. Vše nasvědčuje tomu, že nálezy pocházejí z hloubky nejméně jeden metr pod povrchem a že je patrně v těchto místech původní terén alespoň částečně přeplaven.

Ze získaného materiálu byla po očištění vybrána nevelká kolekce, která byla v nálezovém fondu KP UJEP Brno zainventována pod inventárním čísly 33 224—33 250 (obr. 9). Část materiálu je kulturně indiferentní — jsou to velké zvířecí zuby, tesák divokého vepře a roh (obr. 9: 1, 2); ze zvířecích kostí byla ponechána jen část žebra, mající na jednom konci stopy po odřezávání tenkým ostrým předmětem. Zlomky mazanice, z nichž jsme vybrali tři ukázkové kousky nesoucí částečně otisky silnějších prutů (obr. 9: 6), svědčí pro sídlištní lokalitu právě tak, jako převážně hrubší keramika úžitkového rázu. Většinu keramických střepů lze podle materiálu a jeho zpracování přisoudit době římské, mimo jakoukoliv pochybnost je takové zařazení u dvou

zlomků výdutí tmavěšedých hrubších nádob, které byly ozdobeny pod vodorovnými žlábký jednak šikmým mřížkováním, jednak zavěšenými rytými trojúhelníky, které patrně byly střídavě vyplněny čárkovitými vrypy (obr. 9: 4, 5). Též periodě patří i zlomek světlehnědé římsko-provinciální keramiky s typickým zvlněním vnitřního povrchu a s částí hnědočerveného barevného pásu zevně (obr. 9: 3). Další dva střípky se materiálově i zpracováním odlišují. Bylo by možno pomýšlet na přítomnost keramiky z doby laténské, avšak svědectví tak malých a nepříliš typických zlomků je ovšem sporné.

Obr. 9. Šitbořice (o. Břeclav). Ukázky nálezů z nově objeveného sídliště z doby římské. 1 : 3. (Kresba: A. Šik.)

Nově objevená lokalita je západním směrem od obce v nízkém terénu u potoka, který vyvívá v obci a esovitým tokem směřuje do dolinky mezi pahorky, kudy proniká do plochého vlhkého terénu táhnoucího se přibližně severozápadním směrem až k severním svahům Výhonu mezi Blučinou a Měním. Před druhým ohybem přibírá potok z levé strany malý přítok a jižně od tohoto soutoku a mostku, který zde překračuje zářez potoka, prostírá se v nadmořské výšce okolo 220 m nová lokalita (srovnej plánek přiložený ke studii o moravských pohřebištích doby římské na str. 165, kde je tato nová lokalita označena II). Protože nalezený materiál i poloha svědčí zcela pro sídlištní lokalitu, lze mít za to, že se sídliště buď táhlo ve stejné výšce podél vnější strany oblouku potoka jihozápadním až západním směrem, nebo že stoupalo do mírného svahu terénní vlny směrem k jihu až jihovýchodu; posledně jmenovaná místa byla rovněž prorývána odvodňovacími příkopy, nebyl zde však — pokud lze spolehnout na výpovědi dělníků — nalezen žádný pravěký materiál.

Veškeré poznatky, které jsme mohli získat, ukazují, že novou lokalitou je sídliště z doby římské, užívané v průběhu II. a III. století n. l. Sotva se proto dopustíme omylu, budeme-li je pokládat za mateřské sídliště patřící k známému žárovému pohřebišti, které je vzdáleno asi 1,5 km odtud na severovýchod (srov. str. 166 n.). K tomu, abychom mohli říci, v kterém pravěkém období byla lokalita již dříve použita, bude ještě zapotřebí získat další typičtější materiál.

R. M. Pernička

Neue archäologische Lokalität westlich von Šitbořice (Bezirk Břeclav) wurde während der Erdarbeiten im Jahre 1962 entdeckt. Das gewonnene und genug beschränkte Fundmaterial (Abb. 9.) ebenso wie die Lage auf dem Ufer eines kleinen Baches sprechen für eine römzeitliche Siedlung, der, aller Wahrscheinlichkeit nach, das gleichzeitig durchzuforschende Brandgräberfeld angehört (vgl. auch S. 165, Abb. 4 unten).